

<https://hstryres.uz/journal/index.php/makro>

2026, № 1 (13)

ISSN-3030-3761

ТАРИХИЙ ТАДҚИҚОТЛАР
Илмий журнали

ИСТОРИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
Научный журнал

HISTORICAL RESEARCHES
Scientific journal

ТОШКЕНТ-2026

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Юнусова Хуршида Эркиновна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети

Бош муҳаррир ўринбосори:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief editor:

Шакиров Иляс Рахимзянович
т.ф.ф.д., (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
EDITORIAL BOARD

Сагдуллаев Анатолий Сагдуллаевич
тарих фанлари доктори, профессор, Академик
Ўзбекистон Миллий университети
Сулейманов Рустам Хамидович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Муминов Алишер Гаффарович
Сиёсий фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Зуев Андрей Сергеевич
тарих фанлари доктори, профессор
Новосибирск Давлат университети
Ишанхуджаева Замира Райимовна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Кобзева Ольга Петровна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Холиқулов Ахмад Баймаҳаматович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Габриэльян Софья Ивановна
тарих фанлари доктори, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Убайдуллаева Барно Машрабжоновна
тарих фанлари доктори, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Очилдиев Файзулла Бобокулович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Саидбобоев Зокиржон Абдукаримович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Азизов Илдар Рафаэлевич
Сиёсий фанлари доктори (DSc), доцент
Бизнес ва тадбиркорлик Олий мактаби

Гаффоров Шокир Сафарович
тарих фанлари доктори, профессор
Самарқанд давлат университети
Сиддиков Равшан Бердимуратович
тарих фанлари номзоди, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Тухтабеков Козимбек Азимбекович
тарих фанлари номзоди, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Бабабеков Акбар Давурбаевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети
Бахранов Шерзод Таштурсунович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Жамоат ҳафсизлиги университети
Алиазарова Дилдора Валишеровна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Холиқулова Шахноза Боймуҳамматовна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Навоий Давлат педагогика институти
Нормуродов Дилмурод Раҳматуллаевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Абдулаева Нигора Санжаровна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Америка технологиялар университети
Тоғаев Жасур Эркинович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Усаров Умид Абдумавлянович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Эшқувватов Бобир Валикул ўғли
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети

Контакт редакции журнала
Город Ташкент, улица Мирзо Голиба,
Исторический факультет
Национального Университета
Узбекистана имени Мирзо Улугбека
Web: <https://hstryres.uz/journal/>
E-mail: I.Shakirov91@mail.ru
Тел: +998900382203

Contact Editors of journal
Tashkent city, street of Mirzo Golib,
Faculty of history of the National
university of Uzbekistan named after
Mirzo Ulugbek
Web: <https://hstryres.uz/journal/>
E-mail: I.Shakirov91@mail.ru
Phone: +998900382203

МУНДАРИЖА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1	Abdurasilov Shoxrux Raupovich	5
	OʻRTA ASPLARDA TOSHKENTNING IJTIMOIIY-SIYOSIIY VA ETNIK TARIXI	
2	Abdunosirova Ozodaxon Botirjon qizi	14
	SHOHRUX MIRZONING ILMIY VA IJODIIY FAOLIYATIGA DOIR	
3	Акбоева Зебинисо Джалолиддиновна	19
	ЯНГИ ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТИНИНГ ТУРКИСТОНДА ЖОРИЙ ҚИЛИНИШИ ВА УНИНГ ОҚИБАТЛАРИ	
4	Begimqulova Laylo Mashrabovna	23
	AMIR TEMUR DAVLAT BOSHQARUVIDA OLIY MASLAHAT KENGASHINING FAOLIYATI	
5	Begimqulova Laylo Mashrabovna	28
	AMIR TEMUR TAMONIDAN MARKAZLASHGAN DAVLAT ASOSLARINING YARATILISHI	
6	Гаффоров Шокир Сафарович	35
	ПОЛИТИКА ЗАСЕЛЕНИЯ ТУРКМЕНСКИХ ТЕРРИТОРИЙ РОССИЙСКИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦАМИ В КОЛОНИАЛЬНЫЙ ПЕРИОД	
7	Дусчанов Расулжон Рахимбердиевич	43
	ЎЗБЕКИСТОНДА МОЛИЯ ТИЗИМИ ТАРИХИ	
8	Ernazarov Shermuhammad Eshbekovich	49
	TARIX, TARAQQIYOT VA MILLIY GʻOYA	
9	Fayzrahmanova Zarina Ildarovna	58
	SHAYBONIYLAR SULOLASI DAVRIDA BUXORO XONLIGI	
10	Исмоилова Парвина Хамиджон кизи	66
	ВОПРОС ОБ УЧРЕЖДЕНИИ СИСТЕМЫ КРЕДИТОВАНИЯ В ТУРКЕСТАНСКОМ КРАЕ (НА МАТЕРИАЛАХ ТУРКЕСТАНСКОГО СБОРНИКА)	
11	Ишанходжаева Замира Райимовна., Махкамова Рано Аловиддин кизи	72
	ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ (ЎОДУ) ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА	
12	Кобзева Ольга Петровна	81
	В ПАМЯТЬ ОБ УЧЕНОМ	
13	Mamajonov Soyibjon Xalilovich	86
	“SHARQ KUTUBXONASI” ASARIDA AMIR TEMURNING DASHT YURISHI MASALASINING OʻRGANILISHI	
14	Maxamova Shahlo Anatoliyevna	91
	CHIGʻATOY ULUSI MUSTAQILLIK DAVRI (1306-1346)NING ARABIY MANBALARDA AKS ETISHI	
15	Norbekov Suhrob Farxod oʻgʻli	98
	SHARQIY SLAVYAN DIASPORASINING IJTIMOIIY - SIYOSIIY FAOLLIGI (USTUNLIGI): TURKISTON ASSR (1918-1924 YILLAR)	
16	Ochilova Dilobar Joʻraqulovna	108
	MOʻGʻULLAR IMPERIYASINING SHAKLLANISHI DAVRI MASALASIDA SHARQ MANBALARNING QIYOSIIY TAHLILI	
17	Qitaybekov Azizbek Kenesbek oʻgʻli	114
	1970-YILLARDA QORAQALPOGʻISTON FUQARO AVIATSIYASINING XALQ XOʻJALIGIDAGI OʻRNI: ARXIV HUJJATLARI TAHLILI	
18	Qodirova Mavluda Mirzaraximovna	120
	QURBONJON DODXOHNING IQTISODIIY SIYOSATI	
19	Qoraboyev Sherzodbek Raximovich	125
	MASJIDLAR FAOLIYATIDA MILLIY URF-ODATLAR VA DINIY QADRIYATLAR UYGʻUNLIGI (FARGʻONA VODIYSI TAJRIBASI ASOSIDA)	

20	Tolibjonov Azizjon Tolibjonovich SULTON TAKASHNING IROQ SALJUQIYLARI VA ABBOSIYLAR XALIFALIGI BILAN SIYOSIY MUNOSABATLARI TARIXI	130
21	Turdaliyev Abduhilol Zohidjon o‘g‘li CHIG‘ATOY ULUSI VA ELXONIYLAR DAVLATI O‘RTASIDAGI SIYOSIY KURASHLAR	139
22	Худойкулов Урал Каримович ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЖАНУБИЙ ВИЛОЯТЛАРИДА ЕНГИЛ ВА ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИНИНГ РИВОЖЛАНИШИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ВА МУАММОЛАР	149
23	Хо‘jamberdiyev Ma‘murjon Mirkomil o‘g‘li TEMURIYLAR DAVRI TABIBLARI VA ULARNING KUNDALIK HAYOTI	156
24	G‘ulomov Ilhomjon Komiljonovich 1920-YILDA O‘TKAZILGAN AHOLINI RO‘YXATGA OLISH TADBIRINING ROSSIYA UCHUN IQTISODIY AXAMIYATI (TURKISTON ASSR MISOLIDA)	163

Qoraboyev Sh. R.

«Ijtimoiy iqtisodiy» kafedra katta o'qituvchisi
Farg'ona viloyati pedagogik mahorat markazi
sherzodbekqoraboyev79@gmail.com

MASJIDLAR FAOLIYATIDA MILLIY URF-ODATLAR VA DINIY QADRIYATLAR UYG'UNLIGI (FARG'ONA VODIYSI TAJRIBASI ASOSIDA)

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Farg'ona vodiysi masjidlarining faoliyatida milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlarning uyg'unligi tahlil qilinadi. Tadqiqotda milliy an'analar va islom dini tamoyillarining jamiyat hayotidagi o'zaro ta'siri, ularning masjid faoliyatiga ta'siri ko'rsatib o'tiladi. Farg'ona vodiysida masjidlar nafaqat diniy ibodat joyi, balki milliy madaniyat va urf-odatlarni saqlash hamda rivojlantirish markazi sifatida faoliyat yuritmoqda. Maqola milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlarning uyg'unligining jamiyatning ma'naviy barqarorligi va ijtimoiy birdamligiga qo'shayotgan hissasini yoritadi. Muallif masjidlarning faqat ibodat maskani emas, balki milliy qadriyatlarni saqlovchi va rivojlantiruvchi ijtimoiy institut sifatidagi o'rnini yoritadi va zamonaviy O'zbekistonda diniy va milliy madaniyatning uyg'unligini mustahkamlash zaruriyati ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: masjid, milliy an'ana, diniy qadriyat, urf-odat, Farg'ona vodiysi, uyg'unlik, islom.

KIRISH

Islom dini O'zbekiston xalqining tarixiy-ma'naviy hayotida chuqur ildiz otgan bo'lib, u yurtimizning ko'plab urf-odatlari, marosimlari va qadriyatlari bilan o'zaro uyg'unlashib ketgan. Ayniqsa, masjidlar bu jarayonda muhim ijtimoiy-ma'naviy markaz sifatida shakllangan. Farg'ona vodiysi – diniy qadriyatlar bilan birga o'ziga xos urf-odatlari saqlanib qolgan hudud sifatida ajralib turadi[1]. Mazkur maqolada aynan ushbu mintaqadagi masjidlarda milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlar qanday uyg'unlashayotgani, bu uyg'unlikning ijtimoiy hayotdagi roli ko'rib chiqiladi.

Biz masjidlarning nafaqat diniy muqaddas joy sifatida, balki jamiyatimizdagi muhim ijtimoiy va ma'naviy markaz sifatidagi o'rnini muhokama qilamiz. Masjidlar – musulmonlarning ibodat qiladigan joyi, shuningdek, ta'lim, tarbiya va jamiyatni birlashtirish markazlari hisoblanadi. O'zbekiston kabi diniy-ma'naviy qadriyatlarni qadrlaydigan mamlakatda masjidlarning ahamiyati yanada oshib bormoqda.

Milliy urf-odatlar – bu xalq tomonidan asrab shakllangan, avloddan avlodga o'tkazilgan ijtimoiy normalar, marosimlar, hayot tarzi va odatlardir. Ular ko'pincha madaniyat va tarixga chuqur bog'liq bo'lib, xalqning o'zligini ifodalaydi.

Diniy qadriyatlar – insonning axloqiy, ruhiy, ma'naviy asoslarini tashkil etuvchi tamoyillar, e'tiqodlar va ibodat amallari. Islom dini doirasida bu Allohga ibodat qilish, adolat, rahm-shafqat, poklik kabi tushunchalar[2].

TADQIQOTNING ASOSIY NATIJALARI

Masjidlar islom dinining muhim ibodat joyi bo'lish bilan birga, xalq ma'naviyatining tarbiyaviy, ruhiy markazlaridir. Farg'ona vodiysi masjidlarida jamoaviy ibodatlar (bomdod, juma, tarovih), diniy bayramlar (Xayit namozlari, Qurbon hayiti), ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar (hadis darslari, axloqiy suhbatlar), vafot etganlarga bag'ishlangan Qur'on tilovatlar, nikoh, sunnat to'ylari va boshqa marosimlar bilan bog'liq diniy maslahatlar beriladi. Bu faoliyatlar milliy marosimlar bilan chambarchas bog'liq[3]. Masjid eng avvalo namoz o'qish, Qur'on o'qish, duo qilish kabi ibodatlar markazi. Bu joyda musulmonlar o'zlarining Allohga bo'lgan e'tiqodini ifoda etadi. Masjidlarda Qur'on saboqlari, hadis darslari, islom ta'limotlari o'rgatiladi. Bu orqali jamoa a'zolari diniy bilim va ma'rifat oladi. Masjidlar aholining ma'naviy kamolotiga xizmat qiladi. Imom-xatiblar yordamida axloqiy va diniy qadriyatlar yuksak darajada targ'ib qilinadi. Ramazon hayiti, Qurbon hayiti kabi bayramlarda masjidlar markaziy yig'ilish joyi bo'lib xizmat qiladi.

Milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlarning uyg'unligi O'zbekiston jamiyatining mustahkamligi va ma'naviy salomatligi uchun zarur. Bu uyg'unlik nafaqat tarixiy meros, balki zamonaviy jamiyatda tinchlik va barqarorlikni ta'minlashda ham muhim omildir. Farg'ona vodiysi tajribasi bu uyg'unlikning yorqin namunalarini ko'rsatadi, u yerda xalqimizning boy madaniyati va islom dini bir-birini to'ldirgan holda rivojlanmoqda. Andijon viloyatidagi "Xo'ja Ahrori Vali" masjidi – yoshlar tarbiyasi va urf-odatlar asosida ishlovchi markaz, Namangan viloyatidagi "Sulton Uvays Qaroniy" jome masjidi – Qur'on o'qish an'alarini milliy xotira marosimlari bilan uyg'unlashtirgan, Farg'ona shahridagi "Jome" masjidi – "hayitlik ulashish", "mahallaviy xayr-sadaqa" an'alarini faol ilgari surmoqda[4].

Masjidlar turli qatlam va yoshdagi odamlarni bir joyga jamlab, ularning o'rtasida birdamlik va hamjihatlikni shakllantiradi. Masjidlarda o'tkaziladigan marosimlar va tadbirlar xalqimizning milliy urf-odatlari va diniy qadriyatlarini uyg'unlashtiradi. Yosh avlodni ma'naviy-axloqiy jihatdan yetuk inson qilib tarbiyalashda masjidlar muhim rol o'ynaydi[5]. Diniy ta'lim, sport, madaniy tadbirlar yoshlarni yomon odatlardan saqlaydi. Masjidlar kam ta'minlangan, nogiron yoki yolg'iz qariyalar uchun ijtimoiy yordam tashkil etishda faol ishtirok etadi. Masjidlar tarixiy an'analarning davomchilari sifatida, avlodlar o'rtasida ma'naviy uzviylikni ta'minlaydi.

Farg'ona vodiysi – o'ziga xos diniy va madaniy an'analarga boy mintaq. Bu yerda masjidlar qur'on kurslari va ma'rifiy uchrashuvlar faol tashkil etiladi, bayramlar va marosimlarda milliy urf-odatlar va diniy marosimlar uyg'un olib boriladi. masjidlar ijtimoiy muammolarni hal qilishda yetakchidir[6]. Masjidlar nafaqat diniy ibodatlar uchun, balki ma'naviy tarbiya, ijtimoiy birdamlik va milliy qadriyatlarni saqlashda markaziy rol o'ynaydi. Ularning faoliyati jamiyatimizning barqarorligi va ruhiy salomatligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Shuning

uchun ham, masjidlarning ijtimoiy va diniy ahamiyatini yanada oshirish, ularni zamonaviy talablar darajasida rivojlantirishga e'tibor qaratish lozim.

Milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlar insoniyat tarixida ma'naviy hayotning ikki asosiy omili hisoblanadi. Har bir xalqning madaniyati uning an'analari, urf-odatlari, marosimlari bilan ifodalanadi, shu bilan birga diniy qadriyatlar esa insonning ruhiy va axloqiy kamoloti uchun asosiy yo'naltiruvchi kuchdir. O'zbek xalqining ma'naviyati ana shunday milliy va diniy elementlarning uyg'unligida shakllangan. Ayniqsa, islom dini O'zbekistonga kirib kelgandan so'ng, u yerdagi milliy urf-odatlar bilan o'zaro moslashib, yangi ijtimoiy-ma'naviy qatlam yaratdi.

Masjidlarda o'tkaziladigan nikoh darslarida islomiy shariat talablariga amal qilish bilan birga milliy to'y marosimlariga xos jihatlar – kelin salom, kuyov libosi, ota-onaning duosi singari urf-odatlar bilan uyg'un tarzda o'tkaziladi[7]. Hayit namozidan so'ng bayram dasturxoniga borish, qo'ni-qo'shnilar bilan salomlashish, ota-onani ziyorat qilish kabi amallar – islomning ijtimoiy birdamlik qadriyatlari bilan milliy mehmondo'stlik urfini uyg'unlashtiradi. Islomda marhumga Qur'on o'qish, duo qilish odati bor. Shu bilan birga, xalq orasida “duoxonlik”, “xatna Qur'on”, “tosh qo'yish marosimi” kabi urflar masjidlarda diniy asos bilan birga xalqona shaklda o'tkazilmoqda. Masjidlardagi imomlar darslarida o'zbek xalq maqollari, tarixiy qahramonlar (Temur, Alisher Navoiy) misolida saboqlar berilishi – milliylik va diniylikni uyg'unlashtirishga xizmat qiladi.

Milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlar jamiyatning birligiga xizmat qiladi. Masalan, o'zbek xalqining mehmondo'stligi va ulug'lash urf-odatlari diniy marosimlar (nikoh, Qurbon hayiti) bilan uyg'un keladi va ijtimoiy birdamlikni mustahkamlaydi. Milliy marosimlar (nikoh, to'y, dafn) ko'pincha diniy rasm-rusumlarga asoslanadi, ammo ular milliy odatlarga ham moslashtiriladi. Masalan, nikoh marosimida islomiy nikoh o'qiladi, lekin unga xos milliy liboslar, musiqalar va an'analar saqlanadi. Milliy odatlar va diniy e'tiqodlar insonning axloqiy kamolotida birgalikda rol o'ynaydi[8]. Masalan, ota-onaga hurmat qilish, halollik, mehr-muhabbat kabi qadriyatlar islom ta'limoti bilan hamohang. Bolalarni tarbiyalashda milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlar bir-birini to'ldiradi. Oilaviy an'analar, ota-bobo ibratlari diniy ta'lim bilan uyg'unlashib, yosh avlodning kamoloti uchun zamin yaratadi.

Milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlar uyg'unligi xalqimizning ma'naviy hayotida muhim o'rin tutadi. Farg'ona vodiysi masjidlarida bu uyg'unlik amalda keng qo'llanilmoqda va bu jarayon nafaqat diniy-ma'naviy barqarorlikni ta'minlamoqda, balki ijtimoiy birdamlik, axloqiy poklik va milliy birlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Bu tajriba butun respublika miqyosida targ'ib etilishi maqsadga muvofiq.

XULOSA

Milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlarning uyg'unligi – har qanday jamiyatning ma'naviy barqarorligi va ijtimoiy uyg'unligini ta'minlovchi muhim omildir. Farg'ona vodiysi misolida ko'rish mumkinki, milliy an'analar va diniy tamoyillar bir-birini to'ldirib, xalqning kundalik hayoti, bayramlari, marosimlari va tarbiyasida uyg'un tarzda namoyon bo'ladi. Bu uyg'unlik nafaqat insonlarning

ruhiy kamolotiga xizmat qiladi, balki jamiyat ichida ijtimoiy birdamlikni mustahkamlaydi, milliy o'zlikni saqlashda ham muhim ahamiyatga ega.

Diniy qadriyatlar milliy urf-odatlarining ma'naviy zaminini mustahkamlaydi, milliy urf-odatlar esa diniy qadriyatlarning amaliy hayotda ifodasini boyitadi. Shunday qilib, ular o'zaro uyg'unlashib, xalq madaniyatining boy merosini yaratadi va avloddan-avlodga uzluksiz ravishda yetib boradi. Farg'ona vodiysi tajribasi shuni ko'rsatadiki, milliy urf-odatlar va diniy qadriyatlarning uyg'unligi jamiyatning ma'naviy yuksalishi, ijtimoiy barqarorligi va milliy birdamligi uchun muhim poydevor hisoblanadi. Shu sababli, bu uyg'unlikni asrash va rivojlantirish har bir jamiyat a'zosi va davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi bo'lishi lozim.

FOYDALANILGAN MANBA VA ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi Qonun. – T.: Adolat, 1998.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
4. Qosimov B. Islom dini va urf-odatlar o'zaro ta'siri. – T.: Ma'naviyat, 2015.
5. Jo'rayev S. Masjid va milliy qadriyatlar uyg'unligi // Islomshunoslik, 2020, №2.
6. Mamajonov H. Milliylik va diniylik: o'zaro bog'liqlik masalalari. – T.: Din va jamiyat, 2019.
7. Farg'ona viloyati bosh imomlarining yillik ma'ruzalar to'plami, 2021.
8. Saidov A.X. Diniy bag'rikenglik va an'ana. – T.: O'zbekiston, 2017.
9. To'rayev M. Mahalla va masjid: qadriyatlar uyg'unligi // Ijtimoiy fikr, 2021, №4.

Карабоев Ш. Р.

Старший преподаватель «Социально-экономической» кафедры
Ферганский областной центр педагогического мастерства
sherzodbekqoraboyev79@gmail.com

ГАРМОНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ТРАДИЦИЙ И РЕЛИГИОЗНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЕЧЕТЕЙ (На опыте Ферганской долины)

АННОТАЦИЯ

В статье анализируется гармония национальных традиций и религиозных ценностей в деятельности мечетей Ферганской долины. В исследовании показано взаимодействие национальных традиций и исламских принципов в общественной жизни, а также их влияние на деятельность мечети. В Ферганской долине мечети выполняют функцию не только мест религиозного поклонения, но и центров сохранения и развития национальной культуры и традиций. В статье подчеркивается вклад гармонии национальных традиций и религиозных ценностей в духовную стабильность и социальную

сплоченность общества. Автор выделяет роль мечетей не только как мест поклонения, но и как социальных институтов, сохраняющих и развивающих национальные ценности, а также подчеркивает необходимость укрепления гармонии религиозной и национальной культуры в современном Узбекистане.

Ключевые слова: мечеть, национальная традиция, религиозная ценность, обычаи, Ферганская долина, гармония, ислам.

Qaraboyev Sh. R.

Senior teacher at the department of «Social-economical»

Fergana regional pedagogical skills Center

sherzodbekqoraboyev79@gmail.com

HARMONY OF NATIONAL TRADITIONS AND RELIGIOUS VALUES IN THE ACTIVITIES OF MOSQUES

(Based on the experience of the Fergana Valley)

ABSTRACT

This article analyzes the harmony of national traditions and religious values in the activities of mosques in the Fergana Valley. The study shows the interaction of national traditions and Islamic principles in the life of society, their influence on the activities of mosques. In the Fergana Valley, mosques function not only as places of religious worship, but also as centers for the preservation and development of national culture and traditions. The article highlights the contribution of the harmony of national traditions and religious values To the spiritual stability and social cohesion of society. The author highlights the role of mosques not only as places of worship, but also as social institutions that preserve and develop national values, and emphasizes the need to strengthen the harmony of religious and national culture in modern Uzbekistan.

Keywords: mosque, national tradition, religious value, customs, Fergana Valley, harmony, Islam.